

Vækstplan for Lindø-Fyn

- Nye muligheder efter lukning af Odense Staalskibsværft

19. Februar 2010

Kerteminde
Kommune

Region Syddanmark

ODENSE KOMMUNE

Vækstplan for Lindø - Fyn

Indhold og opbygning

1. Baggrunden for vækstplanen (2)

- En ekstraordinær indsats til en ekstraordinær situation
- Vækstplanen er første skridt på vejen
- De offentlige myndigheders indsats
- Dokumentation

2. Det strategiske udgangspunkt for Odense og Kerteminde (3-5)

- Medarbejdere og faciliteter på værftsområdet
- Styrker
- Muligheder
- Svagheder
- Trusler

3. En samlet indsats for erhverv og arbejdsstyrke til fremtiden (6-8)

- Omstillingsplan
- Vækstplan – potentielle forretningsområder
- Erhvervspolitiske værktøjer (Innovation, Iværksætteri og Teknologianvendelse)

4. Erhvervskomplekser med vækstpotentiale - Vision (9-11)

- 1. Præfabrikation og udskibning af store elementer (offshore og infrastruktur)
- 2. Maritime teknologier og services
- 3. Energieffektivt byggeri
- 4. Skrotning eller genanvendelse af offshore installationer, byggematerialer m.m.
- 5. Energiteknologi

5. Nye rammebetingelser (12-16)

- Virksomhedssamarbejde om produktion og afsætning
- Innovation og kompetenceudvikling
- Udvikling af og adgang til services, infrastruktur og tekniske anlæg
- Profilering, lobby og branding af områdets muligheder

6. Det videre arbejde (17)

- Støttemuligheder
- Projektudvikling

Baggrunden: En ekstraordinær indsats til en ekstraordinær situation

- **Odense Stålskibsværft lukker i 2012**

Aktiviteterne nedtrappes i takt med afvikling af den nuværende ordrebeholdning. I efteråret 2009 var der 2545 medarbejdere på værftet, men også underleverandørerne rammes.

- **Lindøindsatsen er en ekstraordinær indsats**

Indsatsen skal skabe nye erhverv med nye job og give arbejdsstyrken matchende kompetencer. Indsatsen bygger **oven på** de eksisterende strategier og aktiviteter på erhvervs- og arbejdsmarkedsområdet, men fokus er anderledes og tilpasset den særlige situation med dens udfordringer og muligheder.

Kerteminde kommune, Odense kommune og Region Syddanmark har taget initiativet. Indsatsen sker i samarbejde med staten, repræsentanter for virksomheder og arbejdsmarkedet, Syddansk Universitet og andre drivkræfter. Den 21. oktober blev der indledt med en Kick off konference på værftet, og den 26. januar blev udkastet til vækstplan kvalificeret med faglige workshops.

- **Vækstplanen er første skridt**

Planen skal vise vejen til nye erhverv og forretningsområder med mulighed for vækst og job. Næste skridt er en udvikling af projekter for virksomhedsvækst og udarbejdelse af en omstillingsplan for arbejdsstyrken.

- **De offentlige myndigheders indsats**

De offentlige myndigheder vil følge planerne op og formidle samarbejde mellem offentlige og private parter samt viden og vejledning om støtte til konkrete initiativer.

- **Dokumentation**

Indsatsen på erhvervsområdet og beskæftigelsesområdet er i forvejen omfattende og bygger på en lang række analyser og strategier. Vækstplanens valg og vurderinger bygger videre herpå. Baggrundsnotatet til Vækstplanen og rapporten med nøgletal for området angiver data og kilder.

Vækstplan for Lindø - Fyn

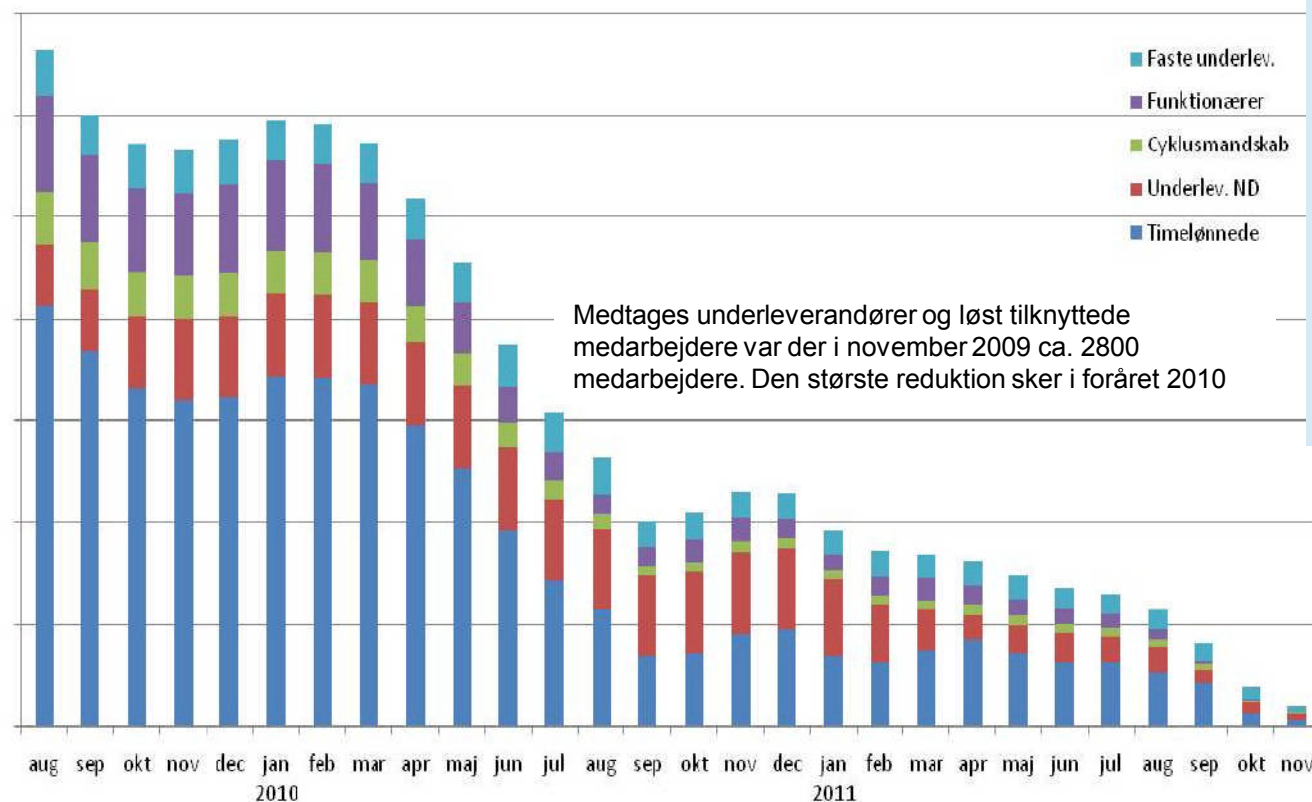

Medarbejdernes særlige kompetencer giver både muligheder og omstillingsbehov

Mandskabsbehov

mand i nr.

Principskitse baseret på byggeprogram 09-03-00

Medarbejdernes kompetencer efterår 2009

Funktionærerne omfattede 454 medarbejdere.
De største grupper var

- Ingeniører: 77
- Teknikere: 70
- Ledere: 70

De timelønnede udgjorde 2091 medarbejdere.
De største grupper var

- Svejser: 531
- Skibsbyggere: 470
- Smede og montører: 410

Vækstplan for Lindø - Fyn

Værftets faciliteter giver et særligt afsæt for erhvervsudviklingen

Faciliteterne på værftsområdet

- Lindø Industripark råder over et areal på 1.080.000 m², hvoraf de 166.000 m² er under tag. Dertil kommer 3 dokke. Lindø Industripark har en række komparative fordele for de virksomheder, som ønsker at etablere nye produktionsfaciliteter eller udvide deres eksisterende anlæg.
- Den største konkurrencefordel ved Lindø Industripark er de unikke produktionsfaciliteter for store stålkonstruktioner. Til disse produktionsfaciliteter hører mulighederne for at få adgang til:
 - Overfladebehandling af konstruktioner op til 34m x 34m
 - Adgang til udrustningsfaciliteter
 - Store lagerområder
 - Dokfaciliteter
- Dertil kommer, at Lindø Industripark råder over Lindø Industriservice, som tilbyder
 - Adgang til hele behandlingsprocessen for stålplader og -profiler
 - Håndtering af konstruktioner op til 1000 tons
 - Adgang til rør- og komponentværksted
 - Adgang ad søvejen med lastekapacitet op til 1000 tons
 - Logistik og infrastruktur, som kan håndtere og flytte store konstruktioner mellem alle led af behandlingsprocessen fra losning af stålet til lastning af de producerede elementer.

Vækstplan for Lindø - Fyn

Det strategiske udgangspunkt for Odense og Kerteminde

Styrker

Central geografisk placering samt historisk nøgleposition som resulterer i et stort opland
Velfungerende servicesektor med mange facetter og god infrastruktur
Højt vidensniveau pga. Syddansk Universitet og andre vidensinstitutioner
Godt samarbejde mellem offentlige og private organisationer giver stærke erhvervsudviklingsparter
Odense Universitetshospital og udbygningen heraf skaber viden og arbejdspladser
Målrettet og engageret erhvervsnetværk og -indsats i området
Særlige logistiske fordele i kraft af værftets beliggenhed (mulighed for transport ad søvejen og lastekapacitet op til 1000 tons)

Muligheder

Den frie arbejdsstyrke giver fleksibilitet og rum for vækst
Udnyttelse af Odense Universitetshospital som driver af økonomisk vækst, arbejdspladser og synergi omkring f.eks. CO2 neutralitet og velfærdsteknologier
Udnyttelse af den centrale geografiske placering og styrkerne inden for oplevelsesøkonomien til f.eks. at udbygge vækstmuligheder inden for konferencer ol.
Mange initiativer inden for erhvervsudvikling, klynger og samarbejde mellem forskning og erhvervslivet
Områdets særlige karakter mht. faciliteter, tilladelser ol.

Svagheder

Traditionelle erhvervsmæssige styrker er presset af globalisering
Potentielle væksterhverv når ikke op på kritisk masse, hvor de skaber værdi
For mange står udenfor arbejdsstyrken
Relativ lav grad af højtuddannet arbejdskraft i forhold til Hovedstadsområdet og udfordringer med at fastholde nyuddannede akademikere

Trusler

Presset fra globalisering og konkurrence på både traditionelle og nye erhverv vil øges
Konkurrence fra nationale og internationale videninstitutioner om funding og menneskelige ressourcer
Hård konkurrence om tiltrækning af højtuddannet arbejdskraft fra andre områder i Danmark

Vækstplan for Lindø - Fyn

En samlet indsats for erhverv og arbejdsstyrke til fremtiden

VÆKSTPLAN

Vejen til vækst og job

Eksisterende erhverv
med vækstmuligheder

Nye væksterhverv

**ØKONOMISK
VÆKST, HØJERE
PRODUKTIVITET OG
FORBEDRET
KONKURRENCEEVNE**

+

**ØGET
BESKÆFTIGELSE OG
TILTRÆKNING AF
FLERE
HØJTUDDANNEDE**

OMSTILLINGSPLAN

Kompetencer skal matche fremtidens job

Uddannelse og
efteruddannelse

Beskæftigelses-
incitament

Støtte til
iværksætteri

Vækstplan for Lindø - Fyn

De lediges vej til væksterhverv fordrer også en erhvervspolitisk indsats

Omstillingsplan

Direkte
ansættelse

Omskoling/uddannelse

Iværksætteri

Vækstplan – potentielle forretningsområder

Eksisterende erhverv med vækstmuligheder

- Komponent- metalindustri
- Bygge- og anlæg - OUH
- Oplevelseserhverv
-
- (fødevarer)

Direkte
ansættelse

Omskoling/uddannelse

Iværksætteri

Nye Væksterhverv

- Offshore vedvarende energi
- Sol, geotermi
- Maritime konstruktioner og reparation
- Dekommissionering
-
- (Velfærdsteknologi)

Erhvervspolitiske værktøjer

Innovation

Iværksætteri

Teknologianvendelse:

- Automatisering
- Robotteknologi
- IKT

Kompetenceprofiler

Tid

Vækstplan for Lindø - Fyn

Vækstplanen: Hvilke erhverv er undersøgt?

Vurderede erhverv

- **Med afsæt i de regionale og lokale erhvervsstrategier:**
 - Velfærdsteknologi og service
 - Energi
 - Oplevelseserhverv/turisme
 - Fødevarer
- **Afsæt i områdets virksomheder, kompetencer, faciliteter og unikke muligheder:**
 - Maritime produktioner og reparationer
 - Komponent- og metalindustri
 - Bygge- og anlæg (Nyt OUH, SDU m.m.)

Vurderingskriterier

- **Markedspotentiale**
Hvordan forventes *efterspørgslen* generelt at udvikle sig på området (nationalt og internationalt)? Har Lindøområdet eller Fyn *komparative fordele*?
- **Rammebetingelser**
Erhvervsstruktur på Fyn, Er der, eller kan der udvikles en *kompetencestruktur*, som kan matche det forventede behov?
- **Effekt af en ekstraordinær indsats**

5 erhvervskomplekser med vækstpotentialer

Vurderingen af de 7 erhvervsområder og dialogen med virksomheder, organisationer og videninstitutioner har ført til en prioritering af 5 erhvervskomplekser med potentialer for afsætning og beskæftigelse

- 1. Præfabrikation og udskibning af store elementer til offshore- og infrastrukturanlæg**
Eks. til Femern Bælt forbindelse, havmøllefundamenter, platforme m.m. til offshore aktiviteter, evt. bygninger/nødboliger m.m.
- 2. Maritime teknologier og services**
Udvikling og bygning af specialskibe (til fx reparation og anlæg). reparation af skibe og offshoreanlæg, udvikling og indbygning af nye teknologier i skibe (grøn teknologi)
- 3. Energieffektivt byggeri**
Udvikling og produktion af moduler, systemer, elementer
- 4. Skrotning eller genanvendelse af offshore installationer, byggematerialer m.m.**
- 5. Energiteknologi**
Produktion, oplagring og udnyttelse af forskellige energiformer

Ad 1, 2: Transport/logistik systemer og anlæg til søtransport kan både indgå som produkt og rammebetingelse

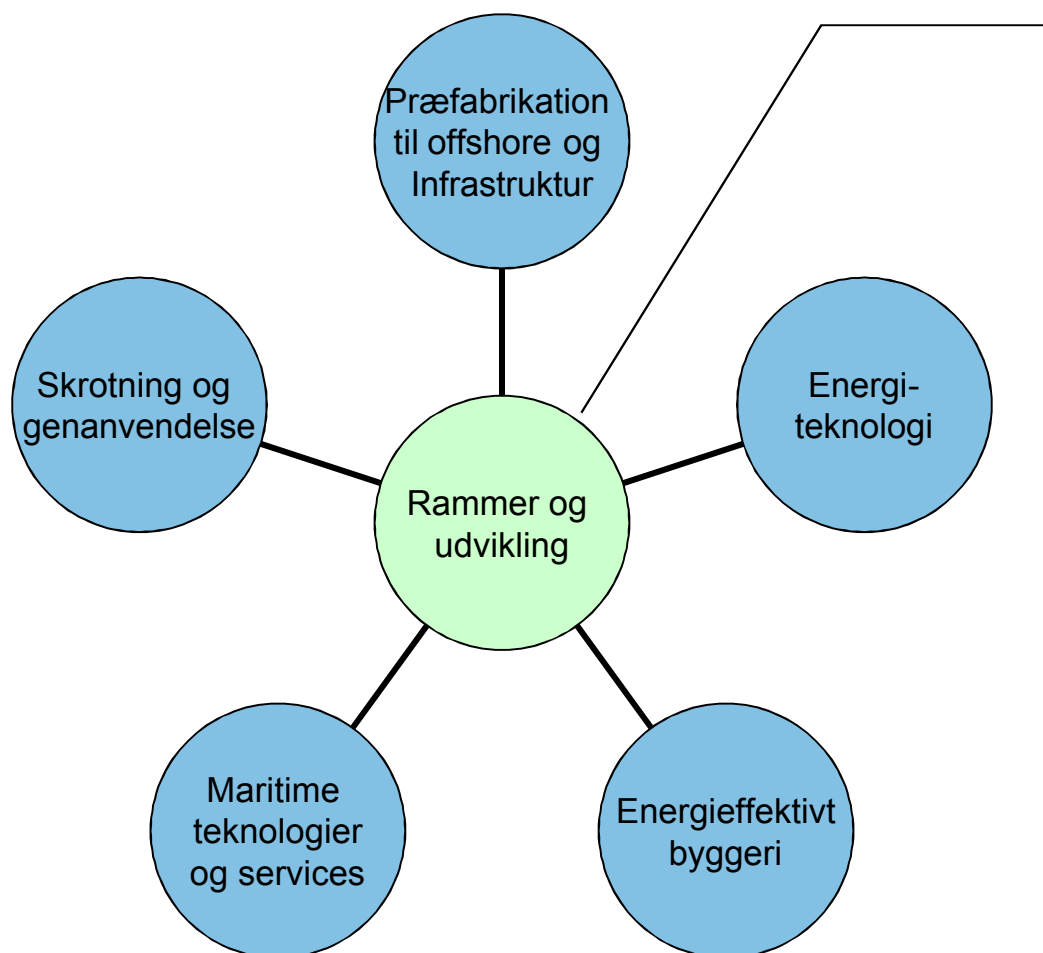
Ad 3: Etablering af tog/letbane kan evt. også indgå i komplekset.

Vækstplan for Lindø - Fyn

Vision: Maritime and energy large scale production and innovation

- et dynamisk, selvforstærkende produktions- og udviklingsmiljø

Fysiske rammer og samlet udviklingsmiljø:
Viden og innovation, fx udvikling af automatisering og robotter, kompetencer, iværksætteri, erhvervsturisme/oplevelser
Fælles anlæg og fælles service, investeringsfremme

Udnyttelse af megatrends - Vækstmarkeder:

Energiproduktion: vind, sol, bølger

- Energieffektivitet: energistyring, materialer
- Miljøkrav: skrotning, genanvendelse
- Klima, Co2, vandstandsstigning
- Omlægning til søtransport

Aktuelle infrastrukturanlæg:

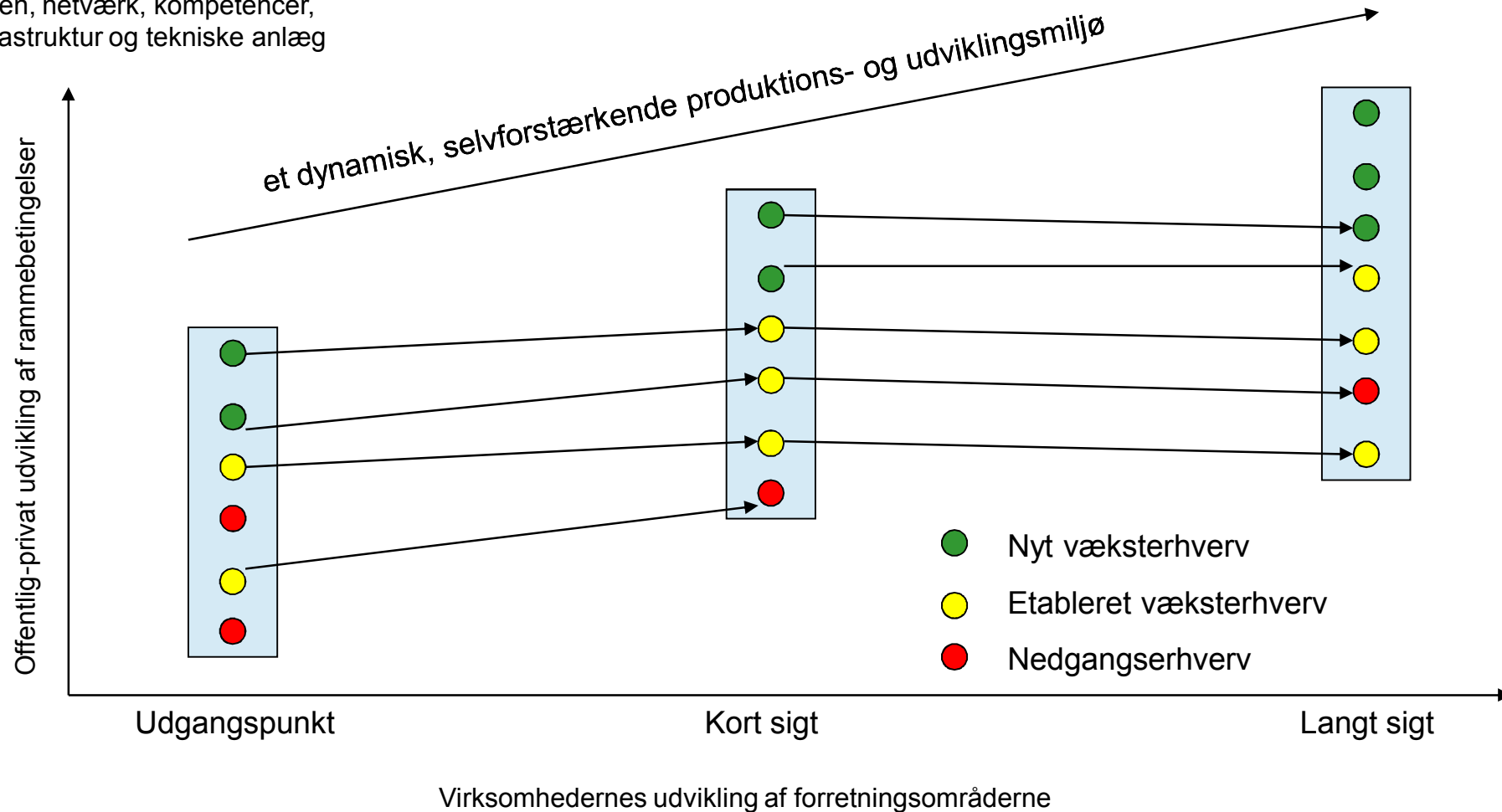
- Fast forbindelse over Femern Bælt
- CO2 neutralt OUH
- Letbane m.m.

Vækstplan for Lindø - Fyn

Vejen mod visionen bygges på resultater og de muligheder der åbnes

Kvaliteten af rammebetingelser:
Viden, netværk, kompetencer,
infrastruktur og tekniske anlæg

Vækstplan for Lindø - Fyn

Virksomhederne, uddannelses- og vidensinstitutionerne samt myndighederne skal samarbejde

Virksomheder udvikler virksomheder – rammebetingelserne udvikles både af myndigheder og private

- Retningen hen imod et selvforstærkende produktions- og udviklingsmiljø med specialisering i store komponenter og systemer til anvendelse i maritime anlæg og energiproduktion og -effektivisering anlæg fastholdes igennem udviklingsforløbet
- Rammebetingelser, der udvikler viden, netværk, kompetencer, infrastruktur og tekniske anlæg, søges etableret i takt med at konkrete forretningsmuligheder identificeres og tydeliggør det konkrete behov
- Fremdrift forudsætter et bredt og åbent virksomhedsengagement omkring samarbejds- og udviklingsaktiviteter, hvor virksomheder yder trækraft efter størrelse og kompetencer
- Uddannelses- og videninstitutioner engagerer sig og søger at ligge i front i forhold til videns- og kompetenceudvikling på de erhvervsmæssige specialer
- De offentlige myndigheder stiller ressourcer til rådighed til afdækning af behov og muligheder og til initiering af virksomhedssamarbejder og samarbejde mellem virksomheder og forsknings- og uddannelsesinstitutioner med henblik på innovation og kompetenceudvikling. I den forbindelse vejledes også om muligheder for offentlig støtte
- Den offentlige service og infrastruktur vurderes og tilstræbes tilpasset behovet i forhold til de erhvervsmæssige mål

Nye rammebetingelser (1): De første skridt - som skal danne basis for de næste

Virksomhedssamarbejde om produktion og afsætning

Netværk for underleverandører og andre interesserede virksomheder.

Netværket skal give anledning til at virksomhederne kan mødes og lære hinanden at kende. Der kan opstilles rammer for fælles markedsføring og hjemtagning af ordrer, og netværket kan være en platform for information og vejledning om omstilling og innovation m.m.

Aktivitet: Lindøsekretariatet beskriver netværkets formål, organisering og drift i tæt dialog med virksomhederne.

Analyse af potentielle nye markeder og forudsætningerne for at få andel i konceptsalg og gøre sig internationalt gældende.

Aktivitet: I tæt dialog mellem virksomheder og Lindøsekretariatet udarbejdes udkast til opgavebeskrivelse. Kommerciel opbakning er en forudsætning for, at der søges offentlig finansiering til undersøgelsen.

Afdække mulighederne for at forankre produktion og viden på Fyn i forbindelse med de aktuelle, store anlægsarbejder

- især nyt CO2-neutralt OUH og den faste Femern Bælt forbindelse

Aktivitet: I dialog med Lindøsekretariat skal virksomhederne identificere hvilke rammebetingelser, der skal forbedres, for at fynske virksomheder får samme gode vilkår og muligheder som i resten af landet.

Nye rammebetingelser (2): De første skridt - som skal danne basis for de næste

Innovation og kompetenceudvikling

LORC - Lindø Offshore Renewables Center

Centret skal styrke den danske vidensbase på offshore energi og gerne opnå status som europæisk testcenter. Indsatsen er nødvendig for at fastholde og udvikle den danske markedsposition. Centrets aktiviteter og finansiering er i opbygningsfasen, men der er bred opbakning fra erhverv og myndigheder. Aktivitet: Centret arbejder på konkrete projektsøgninger. Dialogen mellem centret, Lindøsamarbejdet og områdets virksomheder bør formaliseres

Eablering af testcenter for power-grid-komponenter

Centret skal ikke blot kunne bruges til fejlsøgning etc. På kendte og eksisterende komponenter og infrastrukturer. Det vil også kunne bruges til test og demonstration af nye løsninger. SDU uddanner i sådanne løsningstyper, og Fyn har en række firmaer, som vil kunne få bedre udviklingsmuligheder med adgang til et sådant center

Aktivitet: Lindøsamarbejdet undersøger hvilke aktører, der ønsker at være proces- og projektejere

LMRC - Lindø Maritime Research Center

En projektidé der passer ind i områdets profil. Centrets fokus skal være proaktiv vidensudvikling på det maritime område, fremtidsscenarier, produkt- og systemudvikling. Centret vil kunne trække på de maritime fynske traditioner og kompetencer og fremme innovationen i virksomhederne

Aktivitet: Lindøsekretariatet sonderer projektets grobund hos initiativtagerne, erhvervslivet og staten

Kompetenceudvikling: Omstillingsplan og ansøgning til Den Europæiske Globaliseringsfond

Aktivitet: Planen og ansøgningen, der skal tilgodese omstillingen af arbejdsstyrken til de nye muligheder, udarbejdes af Lindøsamarbejdet hen over foråret/sommeren 2010. Den præcise tidsplan vil blive tilpasset, således at flest mulige medarbejdere bliver omfattet af ansøgningen

Nye rammebetingelser (3): De første skridt - som skal danne basis for de næste

Udvikling af og adgang til services, infrastruktur og tekniske anlæg

Udvidelse af sejløbet ind til Lindø

Udvidelsen er en forudsætning for at kunne trænge ind i et nyt forretningsområde, som ikke er i konkurrence med andre danske områder, da lignende betingelser for dokning af borerigge kun findes Holland og Irland.

Aktiviteter: Lindøsamarbejdet undersøger, om det er en offentlig finansieringsopgave eller om den bedst løses privat, evt. i regi af Odense Havn

Inkubatormiljø med prototypetestfaciliteter for produktionsvirksomheder

Et sådant miljø findes ikke i Danmark, og det vil åbne nye muligheder for iværksætteri og innovation i små og mellemstore virksomheder. Der bør tilknyttes ekspertise fra videninstitutioner, f.eks. SDU-ekspertise inden for automatisering og robotteknologi

Aktiviteter: Lindøsekretariatet undersøger muligheden for at finde projektejdere, som kan definere konceptet og økonomien.

Lindø Industripark/ -service

Er en helt central privat virksomhed i forhold til udnyttelsen og udviklingen af Lindø-arealernes særlige faciliteter, dokke, kraner m.m.

Aktiviteter: Lindøsekretariatet er i tæt kontakt med Lindø Industripark om parkens engagement og erfaringer i udviklingsbestræbelserne.

Vækstplan for Lindø - Fyn

Nye rammebetingelser (4): De første skridt - som skal danne basis for de næste

Profilering, lobby og branding af områdets muligheder

Tiltrækning af virksomheder

Områdets særlige kompetencer og kvaliteter, der kan udnyttes i forbindelse med vækstområder som bæredygtig energi og offshore virksomhed, gør det oplagt at opsøge investeringer fra virksomheder, der sigter på disse markeder. Der er kontakt mellem Lindø Industripark og Invest in Denmark

Aktivitet: Lindøsamarbejdet udvikler et beredskab og materialer, der kan bakke op om initiativer fra de private virksomheder og Invest in Denmark

Events

Arrangementer skal være med til at dygtiggøre og synliggøre nationalt og internationalt.

Aktivitet: I udgangspunktet vil begivenhederne primært have fokus på at udvikle samarbejdet og områdets identitet. I foråret 2010 gennemføres to konferencer/orienteringsmøder om henholdsvis støttemuligheder og omstillingsindsatsen for arbejdsstyrken

"Ambassadørvirksomhed"

Områdets befolkning og virksomheder skal være bevidste om områdets nye profil. Nøgleaktører fra erhverv og politik – primært Lindøsamarbejdets styregrupper - skal kunne advokere for områdets potentialer

Aktivitet: Koordineres i det løbende Lindøsamarbejde. I februar 2010 er der taget initiativ til en landsdækkende Alliance for Grøn Offshore Energi

Møde- og erhvervsturismen skal udvikles og udnyttes i takt med udviklingen af områdets styrkepositioner

Aktivitet: Lindøsekretariatet fastholder opmærksomhed på mulighederne i forbindelse med alle andre projekter og den kommende syddanske strategi for erhvervsturismen

Vækstplan for Lindø - Fyn

Generelt om støttemuligheder

Lindøsamarbejdet har sikret opmærksomhed om behovet for støtte lokalt, regionalt og nationalt

- Projektansøgninger skal sendes til de puljer, der findes hos EU, staten og Region Syddanmark og leve op puljernes specifikke retningslinier
- Lindøsekretariatet vejleder generelt, og de ansvarlige myndigheder vejleder specifikt om støttemuligheder
- Projektstøtte forudsætter altid en egenfinansiering og gives kun til udviklingsaktiviteter, der er til gavn for flere virksomheder.

De myndigheder, der er ansvarlige for støtteordninger, forventes at inddrage Lindøsamarbejdet i behandlingen af konkrete ansøgninger. Lindøsamarbejdet vil i sit svar lægge vægt på, at ansøgningen:

1. sandsynliggør at projektet vil styrke eller åbne nye forretningsmuligheder for områdets virksomheder, dvs. sandsynliggør afsætningsmuligheder og konkurrenceevne
2. bidrager til et selvforstærkende produktions- og virksomhedsmiljø i området
3. integrerer evt. strategiske samarbejdsmuligheder med virksomheder og institutioner regionalt, nationalt og internationalt
4. dokumenterer aktiv virksomhedsopbakning
5. sandsynliggør størrelse og karakter af beskæftigelseseffekten og kompetencebehovet
6. angiver evt. kritiske succesfaktorer, barrierer og afhængighed af andre initiativer